

Vzdělávací programy motivují mladé lidi k rozvoji

Chceme dětem nabídnout co nejvíce možností, jak si určité činnosti vyzkoušet na vlastní kůži

Asi všichni známe staré dobré pořekadlo: „Praxe dělá mistra,“ právě touto cestou se rozhodlo vydat i Brno. Chceme dětem nabídnout pestrou škálu programů, které je budou motivovat do další činnosti. To se nejlépe daří, pokud je vtáhnete do aktivní role, dáte jim možnost si určité věci vyzkoušet na vlastní kůži.

V tomto čísle bychom vám proto představili několik projektů, díky kterým se nám tato ambice daří naplňovat. Podrobněji se podíváme na projekty Mezinárodní cena vévody z Edinburghu, Příběhy našich sousedů, participativní rozpočet do škol nebo na kroužky sociálního rozvoje a aktivního občanství na základních školách.

Bližší také představíme podporu technického vzdělávání skrze projekty FAB LAB experience nebo Bioskop.

Chtěl bych na tomto místě také poděkovat všem pedagogům, kteří se svými třídami do těchto projektů vstupují. Bez jejich nadšení a času, který tomu věnují, by to rozhodně nešlo. Děkuji.

Mgr. Petr Hladík
1. náměstek primátorky města Brna
předseda Řídícího výboru MAP

Mezinárodní cena vévody z Edinburghu připravuje studenty na budoucí kariéru

Již od roku 2017 mají žáci brněnských škol příležitost využít dotace v rámci projektu Mezinárodní ceny vévody z Edinburghu. Smyslem tohoto projektu je komplexní rozvoj mladého člověka v mnoha různých oblastech, což má žákům pomoci nastartovat jejich budoucí profesní kariéru. Proto je program určen studentům od 13 do 24 let. Tento celosvětový rozšířený program neformálního vzdělávání se zaměřuje na aktivity účastníků ve čtyřech různých oblastech - pohybu, dovednostech, dobrovolnictví a expedici. Účastníci programu se těmito aktivitám věnují dlouhodobě a podle svého věku a délky zapojení do projektu mohou získat mezinárodně uznávaný certifikát a odznak. V letošním roce město Brno vyčlenilo 639 tisíc korun, které si mezi sebe rozdělilo 11 institucí zapojených do projektu Mezinárodní ceny vévody z Edinburghu.

V rámci projektu Příběhy našich sousedů si žáci vyzkouší badatelskou a novinářskou práci

Za projektem Příběhy našich sousedů stojí nezisková organizace Post Bellum. Díky tomuto projektu, který vznikl již před osmi lety bylo doposud zdokumentováno téměř 1500 pamětnických příběhů. Brněnské školy se v rámci tohoto projektu zapojují do zaznamenávání příběhů pamětníků dějinných událostí 20. století. Program je určen pro žáky 8. a 9. tříd základních škol a těší se velké oblibě mezi žáky i učiteli. Vedení rozhovoru s pamětníky posiluje komunikační a badatelské schopnosti studentů, ale hlavně také mezigenerační dialog. Studenti v rolích novinářů objevují pamětnické příběhy, seznamují se s totalitními režimy a zkoumají témata lidských práv i demokracie. Mají za úkol vyzpovídat pamětníka ze svého okolí, natočit jeho vzpomínky, digitalizovat fotografie, prozkoumat archivy a nakonec vytvořit reportáž či dokument. Do aktuálního ročníku projektu Příběhy našich sousedů se přihlásilo 9 brněnských základních škol, což znamená přibližně 90 zainteresovaných žáků. Každá škola, která vytvoří jeden tým, získá 24 tisíc korun, při sestavení dvou týmů se dvěma pedagogy obdrží 47 tisíc korun, a pokud bude dva týmy doprovázet jeden pedagog, náleží škole 42 tisíc korun.

Participativní rozpočet do škol učí žáky finanční gramotnosti i demokratickým principům

Tento projekt vznikl na základě spolupráce Odboru školství a mládeže s Odborem participace. Navazuje na celobrněnský projekt participativního rozpočtu Dáme na vás, akorát že se odehrává v prostředí základních škol. Díky tomuto projektu se mohou děti posunout trochu blíže k dospělému světu, který je založen na občanské angažovanosti a demokratickém rozhodování. Žáci základních škol jsou zde motivováni k tomu, aby dokázali vymyslet projekt, který bude proveditelný a následně vyhraje hlasování. Finálové projekty jsou realizovány školami. Projekt byl spuštěn v roce 2020 a zapojilo se do něj 27 škol, v letošním roce je to dokonce již 31 škol. Každá škola dostává na realizaci projektu 35 tisíc korun. Participativní rozpočet do škol se postupně z Brna dostává také do škol v dalších městech České republiky.

„Žáci se díky participaci seznámí se základy demokracie v praxi, procvičí si finanční gramotnost, komunikační i prezentační dovednosti. Tratná na tom nebude ani škola. Kromě zpětné vazby od žáků získá důležité poznatky pro svůj další rozvoj a posílí v žácích pocit zodpovědnosti. Nakonec i město si takto vychová novou generaci, pro kterou bude participace přirozenou,“ vysvětlil radní pro oblast školství Jaroslav Suchý.

Brno podporuje technické vzdělávání i zájem o vědu skrze projekty Fab Lab Experience a Bioskop

Pojízdná laboratoř Fab Lab experience zapadá do mozaiky podpory polytechnického vzdělávání v mateřských a základních školách. Návěs kamionu putuje od školy ke škole a žáci i zde mohou vyzkoušet používat nástroje, ke kterým by se jinak jen těžko dostávali. Naleznete tu laserovou řezačku, 3D tiskárny nebo robotická ramena. Laboratoř zakoupilo město Brno společně s Jihomoravským krajem a dalšími sponzory. Kamion putuje po jednotlivých školách po celém kraji. Daří se tak zvyšovat počet studentů, kteří si technologie vyzkouší a roste i jejich zájem o technické vzdělávání.

Brno také podporuje vědecké výukové centrum Masarykovy univerzity přibližuje vědu těm nejmenším badatelům. Děti od šesti let se zde mohou seznámit s praktickým využitím mikroskopu, kaleidoskopu nebo periskopu. Mohou se tak podívat na svět kolem nás úplně jinými očima. Ve spolupráci s Bioskopem také vznikl výukový program, který se zaměřuje na význam krve a dárcovství. Žáci si zde mohou vyzkoušet křížovou zkoušku krevních skupin, mikroskopování nebo provádění základní diagnostiky z krevních nátěrů. Ale kurzů, které jsou brněnským základním školám nabízeny za zvýhodněné ceny, nabízí Vědecké výukové centrum Bioskop mnohem více.

Kroužky sociálního rozvoje a aktivního občanství na základních školách

Rozhovor s Mgr. Ivetou Rebrovou

Co je cílem kroužků sociálního rozvoje a aktivního občanství?

Zkusme se nejprve zamyslet nad tím, kdo je to podle vás aktivní občan? Je to člověk aktivní? Vnímavý vůči svému okolí? Komunikativní? Kreativní? Zodpovědný? Zapálený do akce? Každému určitě vyvstane na mysl jiná důležitá vlastnost takového člověka. Pro nás je však důležité, že všechny tyto schopnosti a dovednosti se dají naučit. A právě taková je vize kroužku sociálního rozvoje a aktivního občanství, učit děti již od útlého věku, že mohou ovlivňovat své okolí, když budou chtít. Cesty, jak k tomuto cíli dojít, volí vedoucí kroužků podle svých vlastních možností. Někteří z nich působí spíše na osobnostní rozvoj. Hrají s dětmi hry, které cílí na rozvoj tzv. soft skills (schopnost komunikace, navazování vztahů, organizace atd.) a zvyšují tak sebedůvěru dětí.

Jiní se zaměřují přímo na vnímání svého okolí a díky organizování různých akcí ve škole i mimo ni se učí občanským dovednostem.

Kde kroužky probíhají a jak se mohou jednotlivé školy zapojit?

Kroužky probíhají přímo na jednotlivých školách. V případě zájmu o zapojení se do této aktivity se mohou ředitelé škol spojit s projektovým týmem MAP Brno.

Pro koho jsou kroužky určeny?

Jak již bylo řečeno, pojetí kroužku závisí na jeho vedoucím. Ten tedy rozhoduje pro koho je kroužek vhodný. Většina škol nabízí kroužek pro žáky napříč ročníky, některé školy se zaměřují pouze na 1., nebo naopak na 2. stupeň. Existují různé možnosti, závisí samozřejmě na možnostech školy a kapacitě vedoucího kroužku.

Jakou odezvu mají kroužky u dětí a pedagogů?

Vedoucí kroužku bývají nadšení učitelé, kteří vymýšlejí opravdu nápadité aktivity a jsou pro práci s dětmi zapálení. Není tedy divu, že kroužek hodnotí pozitivně a považují ho za smysluplný. Většina vedoucích i v době distanční výuky pokračovala ve vedení kroužku online, a ačkoliv měli obavy a jistou míru nechuti „nutit“ žáky trávit jejich volný čas před počítači, měla jejich setkání úspěch. Vedoucí kroužku si nejčastěji chválí aktivitu žáků, jejich nápady, zápal a energii pro vymyšlené akce, ochotu trávit volný čas aktivitami pro školu, možnost vidět žáky v neformálnější rovině i vytváření prostoru pro výukově slabší žáky.

Pokud bych měla zmínit nějaká negativa, pak je to především administrativa, která vedoucí zatěžuje. A v neposlední řadě také časová náročnost aktivit, protože jak každý pedagog ví, práce s dětmi nekončí s koncem kroužku. Jakou odezvu mají kroužky u dětí, mám z jiných škol pouze zprostředkovaně přes jejich vedoucí. Podle zpětných vazeb si žáci užívají především samotné vymýšlení a realizaci jednotlivých aktivit. Oceňují ale také možnost seznámit se s jinými dětmi, uzavírat nová přátelství napříč ročníky, vyzkoušet si nové aktivity (hlášení v rozhlase, účast na schůzce s ředitelem školy apod.). Úžasné je, že hodnotí kladně i možnost sebedokonalování – šanci zlepšovat se, překonávat svoje obavy, prezentovat se, být systematický a spolehlivý. Kroužky hodnotí jako zábavné, což hovoří za vše!

Foto: Školáci třídí hračky vybrané ve sbírce pro děti z dětské nemocnice

Mgr. Iveta Rebrová
metodik pro kroužky sociálního rozvoje a aktivního občanství na základních školách

Pro více informací o programu MAP II rozvoje vzdělávání ve městě Brně sledujte naši facebookovou stránku nebo web Odboru školství a mládeže

Facebook - <https://www.facebook.com/mapBrno/> ; Web OŠML - <http://bit.ly/brno-odbor-skolstvi>

Kontaktní údaje:

map.mestobrna@gmail.com